

Ureja: glavni in odgovorni urednik Peter Gunčar in uredniški odbor, ki ga sestavljajo: Jože Javornik — predsednik, Janez Vraničar — namestnik in člani: Franc Istenič, Marija Vitez, Miuna Sagadin, Stane Primožič, Boris Pertot, Jošt Bajželj, Magda Ostanek, Polde Jenko — Tisk: ČP »Gorenjski tisk« v Kranju

LETO XI. — 30. VI. 1968 — št. 6

tekstilec

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA TEKSTILINDUS — KRANJ

STALIŠČA V. SEJE SVETA ZA TEKSTILNO, OBUTVENO IN USNJARSKO INDUSTRIJO PRI REPUBLIŠKEM ODBORU SINDIKATA DELAVCEV INDUSTRIJE IN RUDARSTVA SLOVENIJE

Svet za tekstilno, usnjarsko in obutveno industrijo je na svoji 5. razširjeni seji (prisostvovali so člani sveta, predstavniki Gospodarske zbornice SRS, Poslovnega združenja tekstilne industrije Ljubljana, direktorji večjih tekstilnih kombinatov, predsednik Republiškega sveta ZSS, člani Republiškega odbora sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije) razpravljal o aktualnih dogajanjih v tekstilni industriji (zlasti v bombažni skupini) in ugotovil ter sprejel naslednja stališča:

1. Zelo slabi, v nekaterih primerih prav porazni rezultati poslovanja podjetij slovenske tekstilne, posebno pa bombažarske industrije v letu 1967 zahtevajo ukrepe, ki bi v določeni meri morali biti precej radikalni in bi morali privedi do bistvenih sprememb v samem poslovanju.

Zlasti so zaskrbljujoči slabi upehi skoraj vseh kombinatov, to je podjetij s predilnico in tkalnico, ki so med najslabšimi ne samo v bombažarski grupi, temveč v slovenski tekstilni industriji nasploh.

Poleg sprememb v deviznem režimu in uvozu tekstilnih izdelkov, kar je v določeni meri vplivalo na produkcijo in prodajo izdelkov domače industrije, pa bi do odločilnih sprememb morali priti v samem poslovanju podjetij, predvsem pa v medsebojnem odnosu in sodelovanju.

2. Lanski izredno slabi rezultati, zlasti največjih podjetij bi morali končno privedi do pobude za poslovno tehnično sodelovanje in za druge čvrste, še oblike povezovanja.

Izvesti bi se morala koncentracija najposobnejših kadrov iz tovarn in angažirati nove visoko strokovne kadre. To bi moralo omogočiti, da bi se z enega mesta vodila programska politika na podlagi analiz domačega in tujega trga, planiranje proizvodnje na podlagi specializacije po predhodnih znanstvenih analizah; dalje: skupno komercialno poslovanje, zlasti nabava in uvoz in druge skupne službe, ki bi privedle do racionalizacije poslovanja in znižanja stroškov.

Kaže, da ekonomski položaj tega uvažanja specializacije in delitve dela med predilnicami, da pride do večje ali manjše koncentracije

tracije plemenitilnice s sodobnimi napravami, ki morajo biti optimalno izkoriščene, in končno se mora doseči čim tesnejše sodelovanje tkalnic s konfekcijo.

3. Team strokovnjakov v okviru poslovnega združenja oziroma zbornice bi moral izdelati dolgoročni program razvoja tekstilne industrije, še posebej bombažarske grupe, z upoštevanjem položaja in vloge vsakega posameznega podjetja, in to na podlagi ustreznih analiz in rizikov.

4. Z ozirom na visoko odpisnost delovnih priprav, ki je na dan 31. XII. 1967 znašala v vsej grupi že 77,9% in na še večjo ekonomsko in tehnološko zastarelost strojev in naprav, bi bilo neobhodno potrebno izdelati globalne in podjetniške programe racionalizacije in modernizacije z istočasno uvedbo organizacije dela na znanstveni podlagi.

5. Spremeniti se bo morala kadrovska politika in uvajati bo treba v vse faze dela in na vsa delovna področja čim več strokovnjakov s sodobnimi pogledi na tehnološko, tehnično in komercialno poslovanje.

V tem smislu je še posebej pomembno prizadevanje za ustrezno

sistematizacijo delovnih mest in na tej osnovi dosledna politika zasedbe delovnih mest.

6. Za realizacijo dogovorjenih programov in učinkovitejšo izvedbo modernizacije in racionalizacije, bo potrebno združevati sredstva podjetij, ki so namenjena za investicije.

Ponovno poudarjamo gospodarski pomen amortizacije in nje-nega obračunavanja v taki višini, ki bo zagotovila pravočasno nadomestitev strojev in naprav, zlasti, če upoštevamo njihovo hitro ekonomsko in tehnološko zastarevanje.

7. Dejstvo, da kombinati dose-gajo najslabše rezultate, čeprav bi morali biti relativno najboljši že po sami naravi kombinata z ozirom na možnosti sinhroniziranja predenja, tkanja in plemenitjenja, pa zahteva hitre in nujne ukrepe za izboljšanje sedanjega položaja tako v kombinatih kot tudi v medsebojnem sodelovanju.

8. Svet je bil na svoji seji obveščen, da je pri Poslovnem združe-

*****
 Za
DAN BORCA
 iskrene
 čestitke
 vsem
 udeleženkam
 in
 udeležencem
 NOV
 *****

nju organiziran team strokovnjakov, ki pripravlja osnovo za realizacijo stališč, vezanih na poslovno-tehnično sodelovanje med podjetji bombažne industrije.

Pobudo združenja v celoti podpiramo in bomo s svoje strani organizirali posvetovanje aktiva iz bombažne industrije, z namenom:

a) da seznanimo aktiv in prek njega članstvo z ekonomskim stanjem v tekstilni industriji;

b) da se dogovorimo o skupnih izhodiščih za politično aktivnost v razreševanju tekočih in bodočih problemov.

9. Neustrezen devizni režim, ki ne upošteva niti kapacitet niti asortimenta proizvodnje posameznih podjetij in privede do neenakopravnosti pri razdeljevanju potrebnih deviznih sredstev, dalje — prevelik uvoz tekstilnih izdelkov, ki povečini ne pomeni obogatitev asortimenta na domačem trgu, temveč čisto konkurenco lastni industriji v artiklih, ki jih sama

(Dalje na 2. strani)

Plan meseca aprila in kumulativno

Izvršitev plana meseca aprila, kumulativno in problematika

PREDILNICA I

V učinkovitih kg je ta enota naredila 125,4% v baznih pa 109,4%. Tako ima po štirih mesecih kumulativno 109,9% v učinkovitih in 101,6% v baznih kg.

Podatek pove, da je predilnica I meseca aprila visoko prekorachila planske obveznosti. Ta prekorachitev je tolikšna predvsem zato, ker je enota dodatno proizvajala tri proste dni, in to 27., 29. in 30. aprila. V teh dneh je obratovala v dveh izmenah. Delo ma pa je vzrok tudi to, ker je predla izredno nizko poprečno številko, ki je kar za 4,27 nižja od planirane.

S surovinami je bila v redu preskrbljena, odgovarjal pa je tudi

asortiment bombaža za posamezne mešanice.

PREDILNICA II

Enota je naredila 109,5% v učinkovitih kg in 108,6% v baznih. Kumulativno ima 102,8% v učinkovitih in 102,5% v baznih.

S surovinami je bila enota dobro preskrbljena, pa je zato tudi proizvodnja tekla normalno. Narachajo pa zaloge cesane preje, ker je poraba le-te v tkalnicah premajhna. Aprila se je zaloga cesanke ponovno zvišala, ker predilnica II mora prestati tudi finejšo prejo, če hoče, da ima vsa vretena polno zasedena. Kolikor ne bo v prihodnje dispoziciji za tkanine iz cesane preje, bodo zaloge dalje naraščale.

TKALNICA I

Enota ni izvršila osnovnega pla-

na niti v tm niti v votkih. Njen dosežek je 99,1% v tm in 97,1% v votkih. Tudi kumulativno je enota pod planom, saj ima koncem aprila 97,3% v tm in 96,8% v votkih. Negativno vplivajo na izvršitev plana še vedno velike menjave artiklov, vendar so se razmere v aprilu že izboljšale in znaša izpad v tem mesecu samo okoli 23 tisoč tm.

S prejo je bila količinsko v redu oskrbovana, problemi pa nastopajo zaradi kvalitete preje in različnih mešanic. Zaloge preje so se v aprilu zvišale, kar je posledica dodatne proizvodnje predilnice I koncem meseca aprila.

Izkoriščanje statev v mesecu aprilu je bilo 87,2%, izdelkov I. kvalitete pa 86,4%.

(Dadlje na 3. strani)

Otvoritev XI. tekstiliade

XI. strelska tekstiliada je za nami!

10. junija je naše podjetje organiziralo XI. strelsko tekstiliado, katere se je udeležilo preko

160 tekmovalcev iz 20 tekstilnih podjetij Slovenije. Ta tekstiliada je bila tako od vseh dosedanjih najbolj masovna, značilno pa je tudi to, da je bilo med udeleženci tudi veliko ženskih tekmovalk.

Tekmovanje je obsegalo naslednje discipline:

1. moški ekipno,
2. ženske ekipno,
3. moški posamezno,
4. ženske posamezno.

Doseženi rezultati in uvrstitve so bile:

MOŠKI EKIPNO:

Prvo mesto je zasedla ekipa »INDUPLATI« iz Jarš, in to z 495/10 krogov. (10 pomeni, da so imeli 10 zadetkov točno v center). Naša ekipa je bila z rezultatom 471/5 šele četrta.

Drugo mesto je osvojila ekipa RASICE iz Gamelj (njihova 3. ekipa), in to s 482/5 krogov. Tretja je bila ekipa POLZELE s 480/7 krogov.

Tako je dobila ekipa podjetja Induplati pokal za I. mesto in tudi prehodni pokal, druga in tretja ekipa pa tudi lep pokal v trajno last.

ŽENSKES EKIPNO:

Prvo mesto je osvojila ekipa podjetja TOPER iz Celja (454/3 krogov), druga je bila MTT iz Maribora. (453/3 krogov), tretja

(Dalje na 4. strani)

Tekmovalci, spremljevalci in gledalci v času otvoritvene svečanosti

STALIŠČA V. SEJE SVETA ZA TEKSTILNO, OBUTVENO IN...

(Dalje s 1. strani)

proizvaja večkrat pod težjimi pogoji kot inozemska podjetja, in končno neadekvatne cene pri uvozu in neupoštevanje carinskih in drugih ovir v državah, v katere naša industrija izvažata ter seveda splošna medsebojna zadolženost in nelikvidnost, vse to so momenti, na katere podjetja sama ne morejo v celoti vplivati. Zato bi se morali uvesti predpisi in instrumenti, ki bi tako stanje vsaj v glavnem popravili.

10. Na osnovi naših predlogov in predlogov drugih institucij, ugotavljamo, da je reagiranje zveznih organov prepočasno in neposlovno. Sodimo, da je potrebno zaostriti odgovornost, da se bodo predlogi, ki jih dajejo združenja, delovne organizacije in drugi politični dejavniki, obravnavali kot resni in da se jih zavrača le na osnovi argumentov. Naši predlogi so temeljili in temeljijo na želji po sodelovanju pri nastajanju gospodarskih predpisov, kakor tudi na prevzemanju odgovornosti za njih uresničitev.

Ob tem ponavljamo nekatera naša bistvena stališča, ki smo jih sprejeli že na III. seji sveta:

a) da pravočasno seznanjanje gospodarstva s pogoji gospodarstva ni samo zakonska formalnost, temveč predpogoj za pravilno poslovno orientacijo. Samo v tem primeru lahko gospodarstvo prevzame odgovornost za svoje normalno poslovanje in morebitne posledice neuspešnega gospodarjenja;

b) proglašeni reformni princip enakopravnosti pogojev poslovanja panoge ali grupacije je nujno dosledno izvajati. Kolikor bi bilo

iz objektivnih razlogov potrebno od tega odstopiti (kar pa v bistvu ne more nikomur koristiti), gotovo to ne more biti pravica državnih, temveč le samoupravnih organov gospodarstva na različnih nivojih ali skupščinskih organov.

11. Ker podjetja v večini nimajo dovolj močnih raziskovalnih in organizacijskih služb, bi morala čimprej stopiti v stik z ustreznimi instituti in biroji, ki bi bili v stanju v kratkem času predložiti potrebne predloge najrazličnejših ukrepov za izboljšanje stanja in

poslovnih uspehov v podjetjih bombažarske industrije.

12. O situaciji v tekstilni industriji je seznanjen tudi Centralni odbor sindikata delavcev industrije in rudarstva Jugoslavije in mislimo, da mora tudi v naslednjem razdobju načrtno delovati pri razreševanju nastalih problemov.

13. O kompleksni problematiki tekstilne industrije bo delegat s področja tekstila govoril na Kongresu ZSJ in tako ponovil nastop na občnem zboru RSS.

Stališča 5. seje sveta bomo poslali vsem republiškim in zveznim predstavniškim ter politično-izvršnim telesom, strokovnim in poslovnim združenjem tekstilne industrije, centralnim in republiškim organom sindikatov, sindikalnim podružnicam tekstilne industrije in delavskim svetom bombažne industrije.

Lj. 21. V. 1968

Svet za tekstilno, usnjarsko in obutveno industrijo

MALI LEKSIKON

Kaj je kliring?

(Članek je vzet iz glasila »KOLEKTIV«, le-ta pa ga je vzela iz »Dolenjskega lista« — pisec: Miro Zakrajšek.)

Kliring označuje obračunavanje medsebojnih dolgov in terjatev z izravnavo, kompenzacijo. Zaradi zelo resnega položaja, zaradi slabega plačevanja dolgov in poravnave obveznosti ter zaradi zelo slabe likvidnosti, posebno v gospodarstvu, sta zvezni in gospodarski svet zvezne skupščine 28. in 29. februarja letos sprejela zakon o načinu poravnave določenih dolgov koristnikov družbenih sredstev.

Ta zakon predvideva medsebojno poravnavo denarnih dolgovanj delovnih organizacij in skupnosti, združenj delovnih organizacij, družbeno političnih skupnosti in njihovih organov, ki so dospela

v plačilo do 15. februarja 1968 in ki niso bila izpodbijana v pravdi pred pristojnim sodiščem.

Vsa podjetja in druge organizacije so morale med 1. in 4. aprilom 1968 poslati poslovni banki, pri kateri imajo odprt žiro račun, posebne sezname vseh takih dolgov in terjatev. Seznamom so morale priložiti tudi zahtevo, da banka posreduje izravnavo teh dolgov in terjatev.

Med 5. in 11. aprilom je moral kreditni odbor poslovne banke sprejeti sklep, če sprejema ali odbija zahtevo po poravnavi dolgov in o tem do 12. aprila obvestiti predlagatelja zahteve.

Zakon nato predvideva, da mora podjetje, katerega zahtevek je banka sprejela, do 18. aprila 1968 poslati seznam dolgov in terjatev skupno z virnanskimi nalogi za izplačilo in pismenim sklepom svoje poslovne banke službi družbenega knjigovodstva, pri kateri ima svoj žiro račun.

Zakon nadalje predvideva vsoto tehniko opravi okrog poravnave dolgov.

Najvažnejše v tem zakonu pa je, da se v primeru, če so dolgovi večji od terjatev, pokrije razlika z uporabo vseh razpoložljivih sredstev podjetja. Če še ta sred-

stva ne zadostujejo za poravnavo dolgov, je služba družbenega knjigovodstva pooblaščen, da pokrije dolgove z vsemi razpoložljivimi sredstvi poslovne banke, ki je sprejela zahtevek prizadetega podjetja.

Če ne zadostujejo niti sredstva banke, je ta dolžna, da zahteva kredit od druge banke, ki ima višek sredstev iz klirinškega obračuna. Banka, ki ima višek v priložnosti sredstev iz klirinškega obračuna, je dolžna, da sprejme in odobri kredit banki, ki ga je zahtevala.

Poudariti je treba, da zakon o posebnem načinu poravnave medsebojnih dolgovanj koristnikov družbenih sredstev ne razrešuje vseh vzrokov in problemov, ki vodijo do povečanja medsebojnih dolgovanj in terjatev. V določenem obsegu pa omogoča zmanjšanje višine oziroma obsega teh dolgovanj in ustvarja pogoje za normalnejše poslovanje.

Da bi zagotovili pomembnejše in trajnejše zmanjšanje dolgovanj in terjatev med koristniki družbenih sredstev, bo treba po izvedbi kliringa uporabljati kot stalni način plačevanja oziroma obračunavanja medsebojnih dolgovanj in terjatev izravnave računov, naznaka tretji osebi, odstopne izjave in prevzemanje dolgov.

Na zmanjšanje dolgov in terjatev naj bi znatno vplivali tudi novi ukrepi, ki jih pristojni organi pripravljajo še poleg tega zakona.

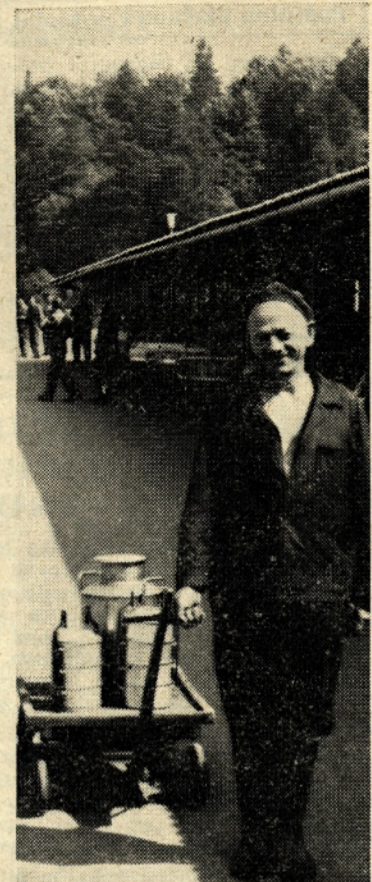
Vsi ti ukrepi naj bi gospodarstvo napravili likvidno, da bi se lahko uspešneje vključilo v izvajanje gospodarske reforme.

Izredni plačani dopust??

Zadnja leta dobivajo obratni delavski sveti vse več prošenj za izredni plačani dopust. V večini primerov gre za običajne izlete v inozemstvo, za športno sodelovanje in za skupinske ekskurzije udeležencev seminarja ali tečaja (tuji jeziki in podobno).

Povedati moram, da naš pravilnik o delovnih razmenjih ni toliko

podroben, da bi bilo možno vsak primer rešiti povsod enako (mislim v posameznih ekonomskih enotah), pa zato pride često do kaj različnih rešitev vlog za izredni plačani dopust, kar seveda povzroča med prosilci nezadovoljstvo. Nezadovoljstvo pa povzroča med člani tudi to, da je takih vlog vedno več.

Denanović Zajim, mnogi ga kliče mo kar za strica, je vedno obred volje in razpoložen za petje

Običajno navajajo prosilci, da gre za strokovno ekskurzijo (ali vsaj deloma strokovno), vendar menim, da bi morali obratni delavski sveti postaviti enotne in bolj stroge kriterije za odobravanje izrednega plačanega dopusta, ker res ni prav, da se daje kar po več dni izrednega plačanega dopusta za navaden izlet. Isto velja tudi za tiste, ki posejajo kak tečaj za tuj jezik, potem pa zahtevajo izreden plačan dopust za skupinski izlet, češ, da je tak izlet nujen zaradi osvajanja jezika, ki so se ga na tečaju učili. Vse to so namreč le izgovori, ne pa zadostna utemeljitev za plačan dopust.

Prav bi bilo, da člani izkoristijo najprej svoj redni letni dopust v take namene, če tega nimajo več pa naj jim ODS odobri neplačan dopust. V današnjih časih, ko bi morali napeti vse sile za izvrševanje nalog, ki jih postavlja gospodarska reforma, si res ne moremo privoščiti razkošja in zapravljanja denarja, ki ga ostvarjamo vsi člani kolektiva. Po drugi strani pa je kaj čudno tudi to, da oddelki lahko pogrešajo več dni enega ali več ljudi. Kaj ni to znak, da so nekateri premalo obremenjeni z delom?

Ne bo napak, če CDS določi bolj konkretno, kdaj smejo ODS odobriti plačan dopust in kdaj smejo dati samo neplačanega.

V preteklem letu se je zgodilo tudi to, da je nekdo odšel na tak dopust brez odobritve, le-to pa je zahteval od ODS šele potem, ko se je vrnil. Takih primerov ne bi smelo biti v prihodnje! ODS bi morali take vloge brez komenatiranja zavrniti.

V interesu vseh članov kolektiva je, da se vprašanje izredno plačanega dopusta precizira in da se uvedejo enotni kriteriji za vse ekonomske enote. P. G.

**Člani kolektiva!
Če boste poslali
v uredništvo
vaša mnenja o
teh dopustih,
jih bomo zanesljivo objavili**

Uredništvo

Diagram samovoljne zapustitve delovnega mesta

Diagram torej prikazuje, koliko naših delavcev in delavk je v letih 1962, 1963, 1964, 1965, 1966 in 1967 samovoljno zapustilo naše podjetje. Diagram je razdeljen na 13 mesecev (od januarja do januarja v naslednjem letu), ob strani navzgor pa je podano število ljudi. Koliko jih je odšlo v posameznem mesecu kaže diagram, letno pa so bile številke naslednje:

- 1962 — 48 ljudi
- 1963 — 103
- 1964 — 167
- 1965 — 67
- 1966 — 58
- 1967 — 24

Podatkov za letošnje mesece še nimamo, lahko pa povemo, da je

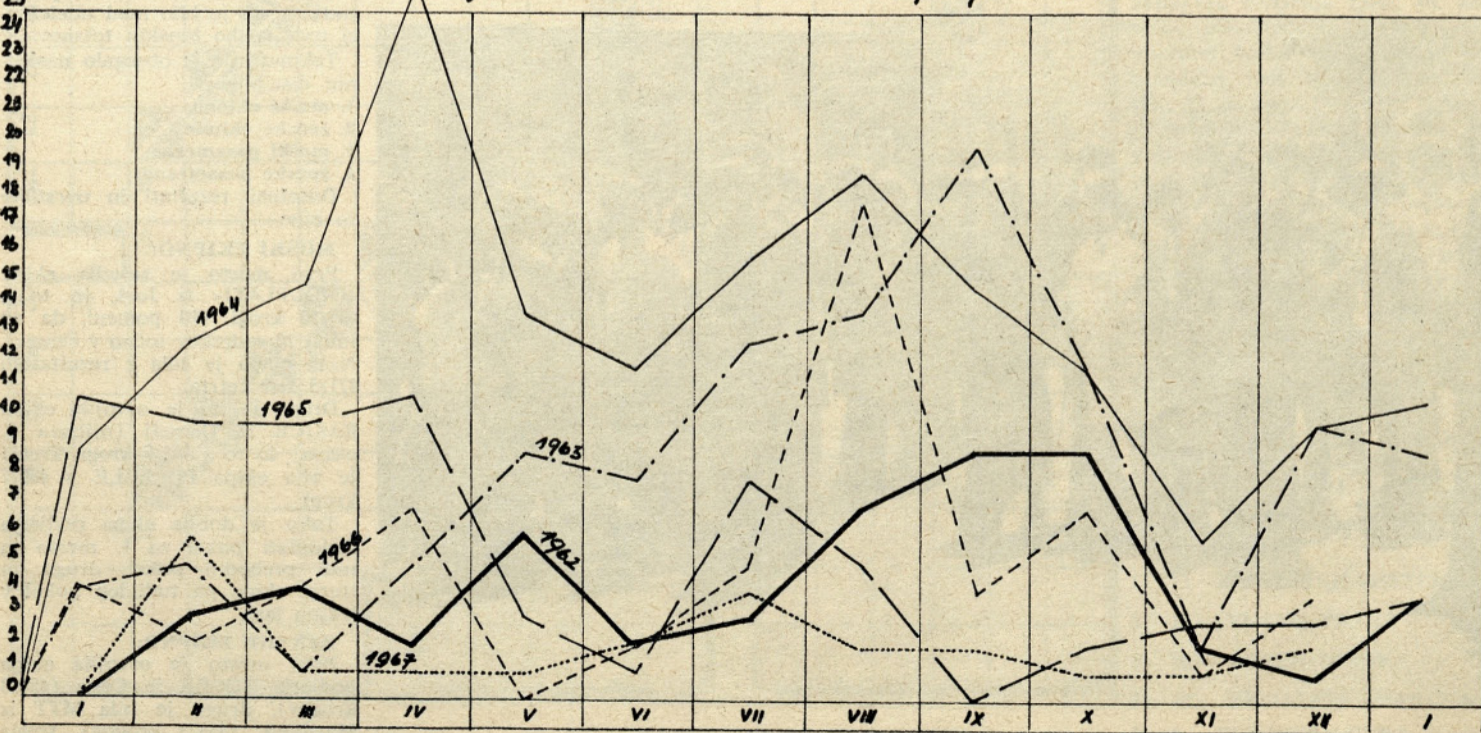
samovoljnih zapustitev še manj, kot jih je bilo lani.

Diagram je zanimiv zato, ker jasno pove, da se samovoljne zapustitve podjetja nižajo. Razlogov je več, vendar je najvažnejši pač ta, da je danes težko dobiti zaposlitev; zanesljivo težje, kot leta 1963 in 1964. Takšne razmere so koristne za podjetje, ker so povzročale samovoljne zapustitve — posebno v proizvodnji — težave, ker ljudi ni bilo možno takoj nadomestiti z novimi.

Trenutne razmere in izgledi v prihodnje okrog zaposlitve niso ugodni, pa zato problema zaradi takih zapustitev ne bo, oziroma ne bo tako pereč, kot je bil v preteklih letih.

P. G.

DIAGRAM SAMOVOLJNIH ZAPUSTITEV PODJETJA V LETIH 1962 DO 1967

Legenda: leve navpične številke = število ljudi. Rimske = meseci

NUJNOST PRIMERNIH MEDSEBOJNIH ODNOSOV NA DELOVNEM MESTU

(Članek smo vzeli iz glasila delovnega kolektiva tovarne LEK Ljubljana, le-ti pa so ga vzeli od PRES SERVISA.)

Posebna pravila obnašanja v delovnem kolektivu niso brez razloga. Od tega je namreč pogosto odvisen uspeh vsega podjetja ali

tovarne. Neurejeni medsebojni odnosi so bili že večkrat celo povod za razpad delovnega kolektiva in raznih afer, ki so okrnile ugled delovnih ljudi.

Skoro v vsaki večji skupnosti je nekaj ljudi, ki svojega obnaša-

nja ne morejo prilagoditi pravilom svojega okolja. Tako postanejo »problem« in kolektiv se jih želi znebiti. V takih primerih gre običajno za pomanjkanje splošne kulture, pa tudi za domišljave ali trdoglave ljudi, ki uveljavljajo svoj »jaz« na najbolj nemogoč način. Ti ljudje so v razpravah nestrpni, pogosto si vzamejo besedo, ne prenesejo nobene kritike, običajno niso družabni, zaprti so v manjše skupinice in so neprijetni za svojo družino in tudi za delovno okolje podjetja, v katerem so zaposleni.

Najosnovnejše pravilo dobrega obnašanja zahteva, da morajo vsi upoštevati vse določene higiensko zaščitne ukrepe. Od tega ni odvisno samo zdravje, ampak pogosto tudi življenje delovnega tovariša. Sanitarne in druge inšpekcije strogo kaznujejo, če na delovnem mestu ne uporabljamo predpisanih zaščitnih sredstev: rokavic, čelad, očal itd.

Kalkor gospodinjini ni prijetno, če zamudimo kosilo, tako tudi ni dovoljeno zamujati dela. Na delo moramo priti spočiti, obriti in čistiti, dostojno oblečeni in počesani. Zato moramo zvečer pravočasno v posteljo, zjutraj pa vstati tako zgodaj, da imamo dovolj časa za osebno higieno.

Urejenost pa ni samo obveznost »uslužbencev« in šefov, temveč prav vseh delavcev brez ozira na to, na katerem delovnem mestu delajo.

V delovno obveznost vodilnega osebja spada tudi skrb za pranje in likanje delovnih oblek, saj lahko po urejenosti delovnih oblek često ocenimo urejenost poslovanja nekega delovnega kolektiva.

Svoje pripombe bodo delavci dajali v umirjenem tonu. Vodilno osebje pa se mora do podrejenih spoštljivo obnašati. Če dajemo navodila in opombe s povišanim glasom, lahko to izzove negativen odnos do dela, kar škoduje tako kolektivu, kot vsakemu delavcu posebej. V vseh odnosih mora prevladovati tovariško vzdušje, polno razumevanja. Izogibati pa se je treba vsaki domačnosti in zaupnosti.

Med delom je prepovedano uživanje alkohola, pogosti odmori zaradi kajenja pa lahko izzovejo nezadovoljstvo drugih, posebno pri delu ob tekočem traku. Poiskati je treba zdravilo proti pretiranemu znojenju na delovnem mestu in sploh skrbeti, da je osebna higiena, kakor tudi higiena delovnih prostorov vedno na višini.

Nepotrebni razgovori, medsebojno klicanje, šale na račun šibkejših in manj sposobnih delavcev motijo delovno disciplino. Spoštovanje »hišnega reda« tovarne je obvezno za vse zaposlene.

Vodilno osebje pa mora v tem vedno dati vzgled ostalim.

Sovjetska strokovnjaka v spremstvu dveh naših inženirjev

Izvršitev plana in...

(Dalje s 1. strani)

TKALNICA II
Tudi tkalnica II ni izvršila osnovnega plana za mesec marec. Dosegla je v tm 97,0 % in v volkih 99,2 %. Kumulativno pa ima 95,0 % v tm in 97,0 % v volkih. Je pa ta enota naredila več, kot v preteklem mesecu (marchu). Oskrba s prejo je bila boljša in tudi kvaliteta preje se je nekoliko izboljšala.

Večjo količinsko proizvodnjo ovirajo deloma majhne količine proizvodnje pri več artiklih in pričetek menjav v VI. oddelku, kjer morajo kar najhitreje zamenjati celotno proizvodnjo. Izkoristek statev je bil 84,1 % (bolje kot meseca marca!), I. kvalitete izdelkov pa so naredili 82,4 %.

PLEMENITILNICA I
Enota je dosegla v aprilu 92,3 % v tm in 91,7 % v m². Kumulativno pa ima 90,9 % v tm in 90,5 % v m².

Osnovnega plana enota ni izvršila. Dosegla je 100 % izvršitev pri tiskanih in barvanih tkaninah, medtem ko je dosegla pri surovih tkaninah samo 44 % plana. Če upoštevamo še izvršene usluge, je plemenitilnica I dosegla 97,9 % izvršitev plana v tm.

Izpad surovih tkanin so povzročile predvsem premajhne kapacitete v adjustirnici, kjer so bili prebremenjeni merilni stroji (z izvoznimi tkaninami!), pa ni bilo možno normalno adjustirati ostalih. Glede dispozicij so se razmere v aprilu izboljšale, so pa bili za nekatere roki tako kratki, da je proizvodnja zahtevala menjave v redni proizvodnji, kar je povzročilo izpade pri naročilih za domači trg.

Plemenitilnica je imela težave tudi z vzdrževanjem strojev in naprav, predvsem s pralnimi stroji in zaradi izrabljene verige pri razpenjalno-sušilnem stroju Dornier.

Na proizvodnjo je negativno vplivalo tudi pomanjkanje nekaterih barvil.

PLEMENITILNICA II

Dosegla je 88,1 % v tm in 89,6 % v m². Enota je naredila tudi nekaj uslug, vendar manj, kot v mesecu marec. Vzrok razmeroma nizke izvršitve plana so isti, kot meseca marca, in sicer je to predvsem ozko grlo v belilnici, ki je zasedena z razmeroma težkimi artikli.

Razstava barv iz SSSR

Podjetje »Jugomontana«, ki zastopa v Jugoslaviji sovjetsko kemično industrijo, je šestega in sedmega junija organiziralo razstavo barvil, ki jih za tekstilno industrijo proizvajajo sovjetske tovarne. Ekspozitni so bili razstavljeni zelo pregledno in poučno. Za strokovne podrobnosti so bili na razpolago prospekti in barvne karte, štirje sovjetski strokovnjaki pa so dajali vsa potrebna pojasnila.

Iz razstave in razgovorov smo lahko zaključili, da sovjetska kemična industrija izdeluje še kar obsežen asortiment barvil, paleta posameznih skupin so dokaj popolne. Za nas je predvsem zanimivo in važno to, da so ta barvila dosti cenejša od onih, ki jih izdeluje zahodna kemična industrija in da jih je možno nabaviti brez deviznega pokritja.

Sovjetski strokovnjaki upajo, da bo ta razstava in podobne, ki so jih organizirali tudi po drugih krajih Jugoslavije, pripomogla, da bo znatno narasla količina barvil, ki jih prodajajo pri nas. F. J.

Gradnja stanovanj za trg

V okviru izvajanja srednjeročnega plana blokovne gradnje v občini Kranj bo gradbeno podjetje »Projekt« Kranj v letošnjem letu nadaljevalo izgradnjo nove stanovanjske soseske pri Vodovodnem stolpu.

V letošnjem letu omenjeno podjetje zaključuje izgradnjo prve skupine osmih stanovanjskih objektov, v katerih bo 243 stanovanj. Vsa stanovanja so bila prodana že v preteklem letu, le stanovanja v enem objektu so bila prodana letos.

Projekt bo v letošnjem letu začel graditi sedem stanovanjskih objektov, v katerih bo skupaj 232 stanovanj. Cene stanovanj bodo naslednje:

— garsonjere	od 38.000 N din do 51.000 N din
— enosobno stanovanje	62.500 N din
— dvosobno stanovanje	od 81.500 N din do 92.400 N din
— dvoinsobno stanovanje	103.500 N din
— trosobna stanovanja	od 106.500 N din do 114.000 N din
— štirisobna stanovanja	133.000 N din

Vrednost stanovanj zavisi od kvadrature. K stanovanju pripadajo sledeči skupni prostori: kolesarnica, pralnica, sušilnica, prostor za smeti. Vsako stanovanje ima tudi klet v velikosti od 2,83 m² do 6,02 m². Stanovanja imajo opremljene kuhinje in to električni in plinski štedilnik, pomivalno korito, delovno mizo, viseče omarice, shrambo omaro, električni bojler 10 in 80 l. V kopalnici je kopalna kad in umivalnik, v garsonjerah pa so prhe. V kopalnicah so tudi priključki za pralni stroj. V sobah bodo tla iz parketa, v kuhinji in predsobi pa topli pod. V kopalnicah in WC pa bodo ploščice.

Z izjemo nekaterih stanovanj v pritličju pri vhodih imajo vsa stanovanja balkone na južni, vzhodni oz. zahodni strani. Vsi prostori v stanovanju bodo centralno ogrevani iz skupne kotlarne, ki je zgrajena v naselju. V novem naselju bodo ceste in vsi dostopi asfaltirani; zgrajena javna razsvetljava in urejene zelenice.

Do konca 1. 1969 bo v naselju zgrajena samopostrežna trgovina in še nekateri drugi lokali. Po zazidalnem načrtu je rezerviran tudi prostor za vzgojno-varstveno ustanovo in osnovno šolo.

»Projekt«, ki gradi stanovanja za prodajo, nakupa stanovanja ne more kreditirati, zato je treba stanovanje do vsetitve plačati. Možnosti so sledeče: plačilo direktno »Projektu« v nekaj obrokih do vsetitve. Kupci, ki imajo ali bodo vročili denar pri »Kreditni banki« Kranj ali pri njej varčujejo, dobijo pri banki posojilo in bodo morali stanovanje vplačati ob prevzemu. Vse podrobne informacije daje SGP »Projekt« Kranj, Hozarjeva 1.

Zanimivo

ZGOVORNOST KORISTI ZDRAVJU

Kdor mnogo in dolgo govori, ostane zdrav. To spoznanje je francoski profesor Causiet podkrepil s tem, ker se z govorom močno pospešuje dihanje in krvni obtok. To lahko zgovornemu človeku podaljša življenje. »Zato ni nikakršni čudež,« pravi omenjeni profesor — »da ženske v poprečju živijo dalj časa kot moški.«

KAKO REAGIRATE?

Neki dunajski sanatorij je sprovedel teste, s pomočjo katerih se lahko ugotovi, za koliko se je povečala bolesta plašljivost ljudi in zakaj so »mora« in »strah« dobili v civiliziranem svetu velike razmere.

Posamezni zdravniki omenjenega sanatorija so se na ulici pomešali med ljudi v času, ko se jim je mudilo v službo ali po opravkih. Njihova naloga je bila, da posameznikom čisto slučajno zbijejo klobuk z glave, da stopijo ženskam na prste, ali, da jih z iglo nalahno zbodejo.

»Vse to izgleda nekoliko smešno«, je dejal profesor Estenwalden iz Avstrije — »ali psihoanalitičarji lahko iz reakcije ljudi marsikaj zaključijo.« Nervoza je v civiliziranem svetu že zdavnaj prešla dovoljene meje.

Ceprav se je delovanje mojih sodelavcev na ulici lahko smatralo kot čisto slučajna nerodnost, so dobili v zameno za svojo nerodnost celo ploho psovk, nekateri so proti njim uvedli celo prijavo na policiji, eden pa jih je celo opljuval. Ta človek je bil zelo ugleden trgovec, ki je delal noč in dan, samo da bi si nakopal še večje bogastvo.

Mirna in premišljena reakcija na nevarnost in strah je danes že silno redka. Mnogi reagirajo nenormalno, kot v zgoraj navedenem testu. Mnogim je pozneje nerodno zaradi pretirane reakcije, toda kljub temu bodo tudi v bodoče v podobnih primerih ravno tako reagirali.

ZAHVALI

Ob nenadni smrti dragega moža Toneta se lepo zahvaljujem za denarno pomoč in za sočutje vsem sodelavcem in predpostavljenim v tkalnici I (II. izmena).

Slavka Vehovec

Ob smrti mojega dragega očeta se iskreno zahvaljujem S. T. mojstrov, pripravnikom, sodelavcem in sodelavkam v tkalnici II (obrat II) za cvetje in venec, za izrečeno sožalje in za spremstvo na njegovih zadnjih potih.

Vsem še enkrat lepa hvala!

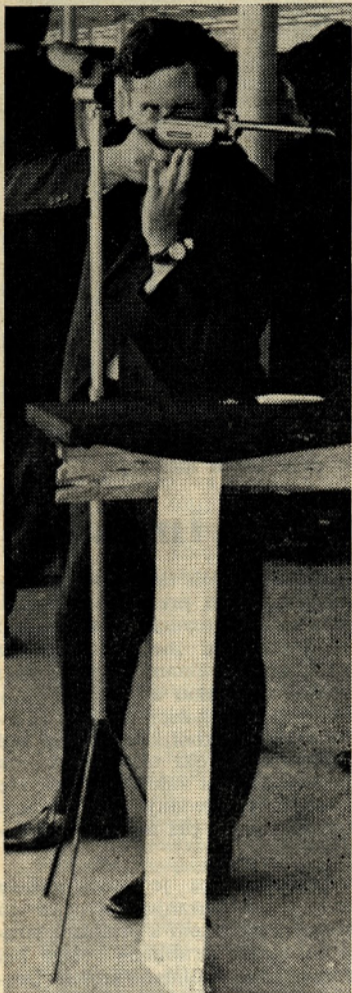
Jakob Šimnovec, tkalnica II

XI. tekstiliada...

(Dalje s 1. strani)

je bila ekipa Svilanita iz Kamnika (1. ekipa) (444/4 krogov); naša ekipa je osvojila šele 5. mesto (416/4 krogov).

Tine Sušnik

▲ Zenske posamezno

MOSKI POSAMEZNO:

Prvi je bil Niko Kržan iz Induplati — 175/3 krogov, drugi Jože Korun iz Polzele — 170/3 krogov, tretji Slavko Suštar iz Svilanita — 169/4 krogov, 5. pa je bil naš tekmovalca Tine Sušnik — 164/3 krogov.

ZENSKÉ POSAMEZNO:

I. mesto je osvojila Heda Dobovičnik iz Toper Celje — 167/3, II. mesto je dobila Justa Koša iz MTT — 161/2,

III. mesto je pripadlo Olgi Breznik iz Svilanita — 157/2, šele deseta pa je bila naša tekmovalka Milica Brezar — 145/1.

Povedati je treba, da so tudi ženske ekipe dobile pokale v trajno last za prva tri mesta, medtem ko so posamezniki dobili pokal samo za prvo mesto.

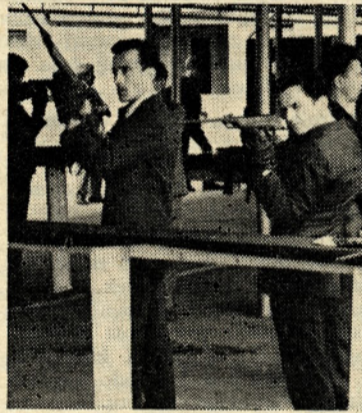
Za vsa naslednja mesta — do desetega — so dobili tekmovalci diplome.

Poleg teh nagrad pa je dobilo 31 žensk še praktična darila in 63 moških prav tako. Ta darila so prispevale tovarne, ki so poslale

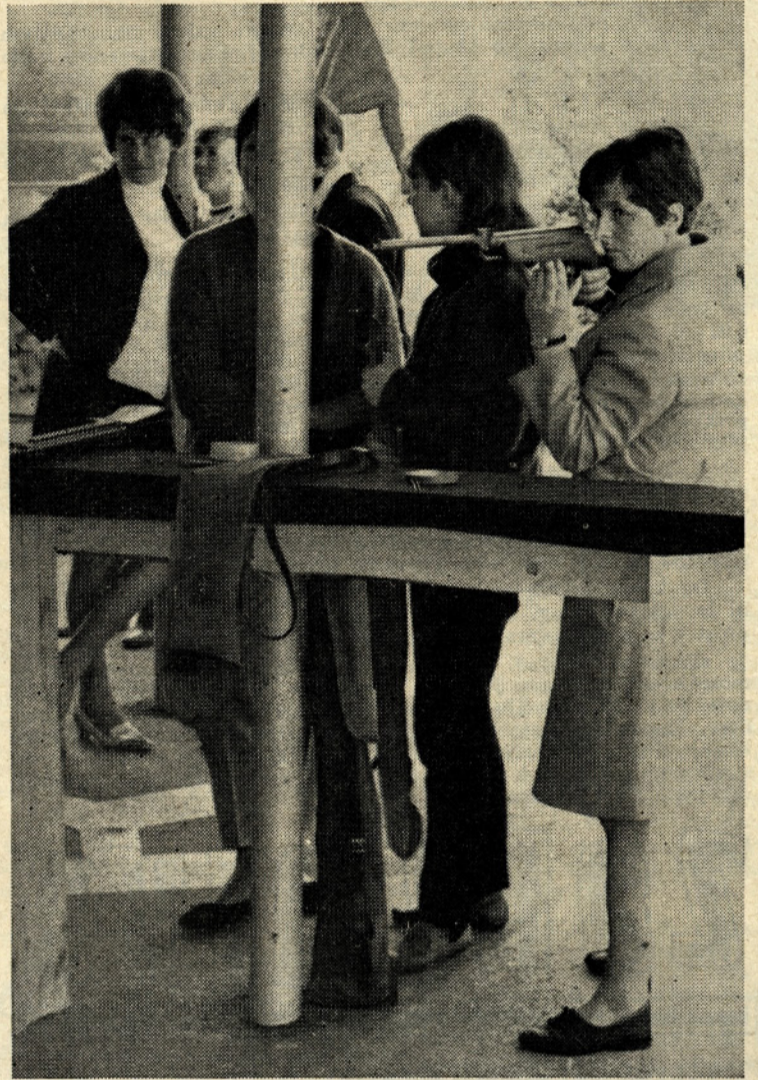
svoje člane na tekmovanje.

Organizacija tekmovanja je bila v redu izvedena, kar je vredno pohvale, ker o tovrstnem tekmovanju še nimamo potrebnih izkušenj.

Na koncu je treba pohvaliti še vse tekmovalke (48) in tekmovalce (116), ker so bili borbeni in objektivni. I. J.

▼ Zenske ekipno

Ce je prvi pomagalec sam, naj prenehamo šele trikrat, ko oboje vrši izmenično, tako da približno 30 sekund masira srce in 30 sekund daje umetno dihanje. Z masazo srca in umetnim dihanjem

PRVA POMOČ - nadaljevanje - umetno dihanje in masaža srca

Umetno dihanje nadomešča prirodno, zunanja masaža srca pa nadomešča lastno delovanje srca, vse dokler ne začne srce samo zopet biti in človek sam od sebe zopet dihati.

Ce je ponesrečeni prenehal dihati in je utripanje žile v zapestju komaj zaznavno ali pa če slišimo na levi strani prsi, da srce še bije, potem je za oživljanje potrebno samo še UMETNO DIHANJE.

Izkušnje po svetu so pokazale, da je danes edino uspešen in najboljši način umetnega dihanja neposredno pihanje v ponesrečenca, ki dihal skozi usta in nos. Ta način je zelo star in je bil dolga desetletja pozabljen, moderna medicina pa ga spet s pridom uporablja, ker je najbolj učinkovit in najenostavnejši. Izmenjava zraka pri vdihu in izdihu je namreč tri-

ponesrečencu na usta ali nos gazo ali robec in pihamo skozi tkanino. Pred vpihovanjem samim pa moramo odstraniti iz zgornjih dihalnih poti morebitno oviro kot je slina, sluz, kri, zemlja in dr., da bo imel zrak prosto pot. Ponesrečenca položimo v ta namen na trebuh z obrazom navzdol in tekočina izteka iz ust, nosu in žrela že sama. Po potrebi jo še obrišemo. Zdaj obrnemo ponesrečenca na hrbet z glavo vznak. Z desno roko potisnemo spodnjo čeljust navspred in navzgor tako, da so spodnji zobje pred zgornjimi, ustnice pa so tesno stisnjene. Z levo roko primemo bolnika za teme, globoko vdihnemo zrak, pritismemo svoja usta ponesrečencu tesno na nos in mu skozi nosnice vpihavamo zrak. Glej sliko!

Zrak vpihavamo toliko časa, dokler ne opazimo, da se je oprsje

nosnice, da nam vpihani zrak sproti ne uha in vpihavamo v usta. Oba načina sta primerna in lahko med njima izbiramo ali pa še bolje izmenično koristimo oba.

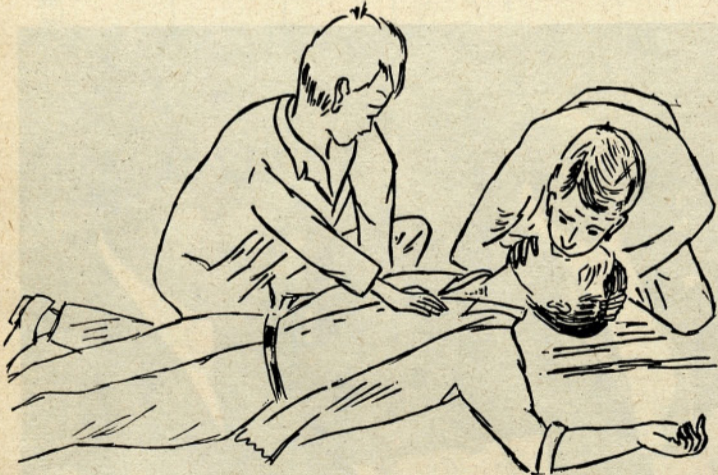
MASAŽA SRCA:

Ce bitja srca ne moremo več ugotoviti, potem je potrebna poleg umetnega dihanja tudi sočasna zunanja masaža srca. Kadar človek preneha dihati mu srce deluje še okoli 5 minut, če pa srce preneha biti, ga moramo z masažo ponovno zbuditi k delovanju. Vendar že tri minute potem, ko je srce prenehalo biti, pride do usodne možganske okvare, ki je sama po sebi smrtna.

Zato je važno, da srce z zunanjo masažo poženemo zopet v tek, še preden minejo usodne tri minute od trenutka, ko je prenehalo biti.

Postopek pri masaži srca je preprost in ga lahko uporabi vsakdo, ki ga pozna. Srce masiramo tako, da bolniku ritmično pritiskamo na prsni koš v predelu srca. Pritisk na prsno steno vsakokrat stisne srce med prsnico in hrbtenico in s tem iz njega požene kri v ožilje.

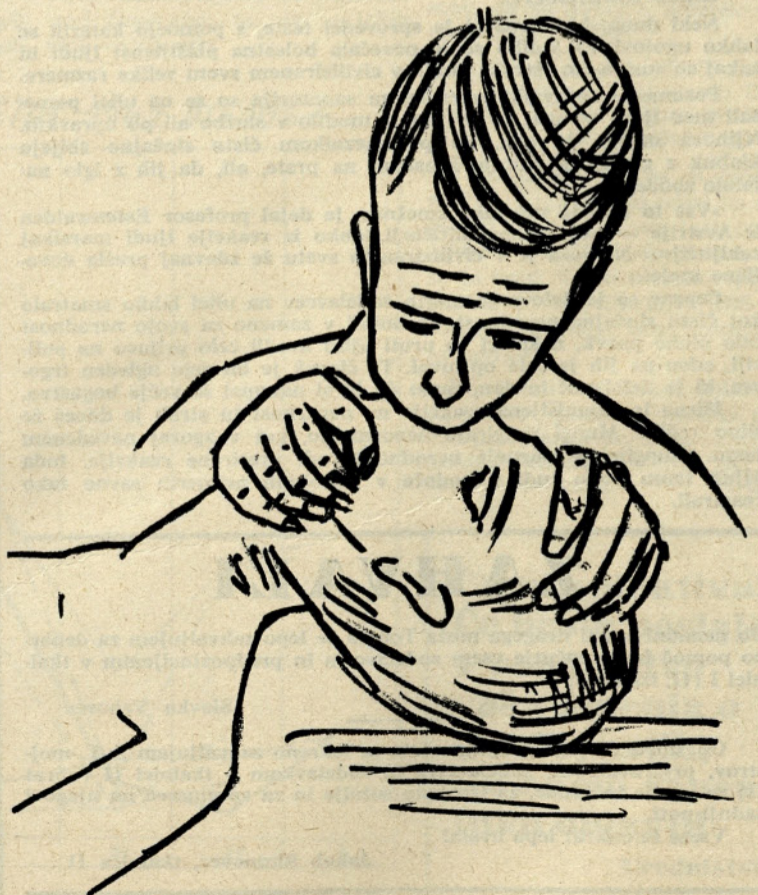
Ponesrečenec naj leži na hrbtu najboljše na tleh. Dlan leve roke položimo na spodnjo tretjino prsnice, z desnico pa pritismemo na hrbtno stran levice po enkrat na sekundo. Pritisk je lahko tako močan, da se oprsje vda za 2,5 do 4,5 cm ne da bi se zlomilo rebro. Po pritisku popustimo, da se oprsje razširi. Ker je v primeru, ko je srce prenehalo biti, ponesrečenec prenehal tudi dihati, moramo istočasno izvajati umetno dihanje, z vpihovanjem zraka v usta in nos. Najbolje da nam pri tem nekdo pomaga, zato je važno, da oba postopka vsakdo pozna in ju vadi. Eden od pomagalec naj masira srce, a drugi izvaja umetno dihanje. Glej sliko!

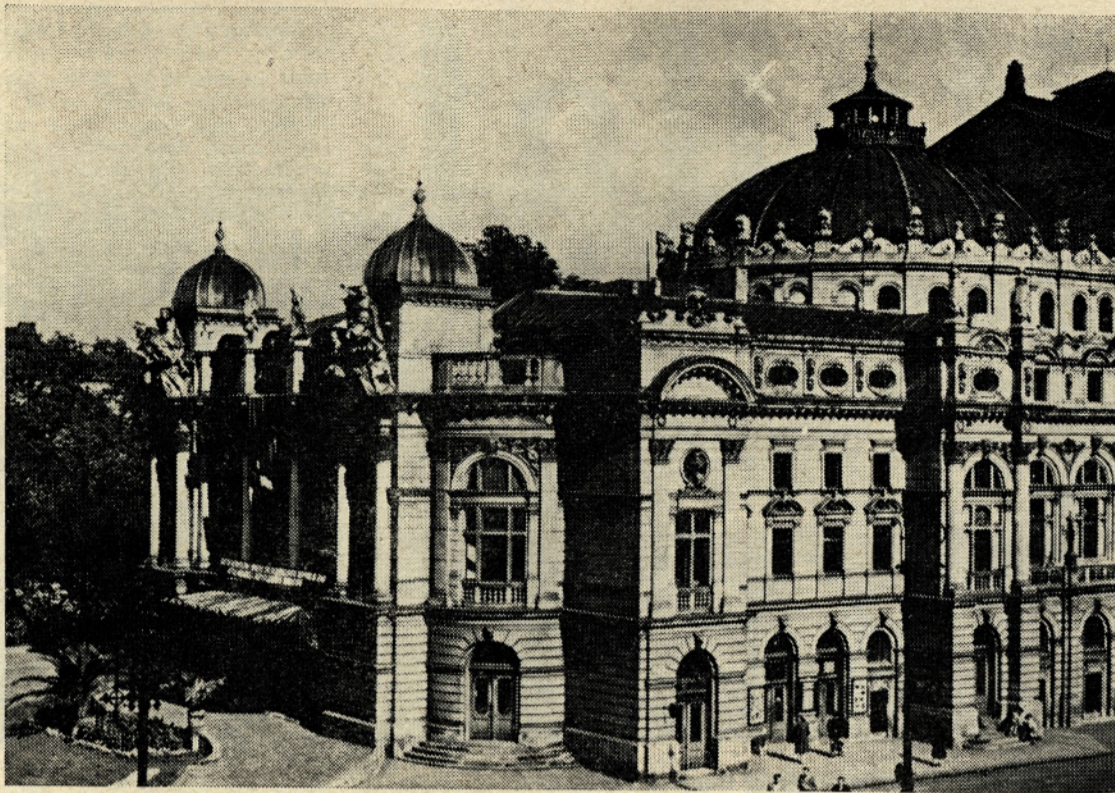
krat večja kakor pri ročnem umetnem dihanju. Odpor proti tesnemu dotiku reševalca in ponesrečenca ni na mestu, ker moramo imeti pred očmi cilj našega prizadevanja, ki pomeni rešiti človekovo življenje. Pomagamo pa si lahko tako, da položimo

dvignilo. V začetku vpihavamo hitro zaporedoma, nato počasneje, približno v ritmu 12-krat na minuto.

To je način umetnega dihanja »usta na nos«, enako uporabimo vpihovanje »usta na usta«, le da v tem primeru stisnemo bolnikove

Krakovsko GLEDALIŠČE

Poljska je resnično čudovita dežela

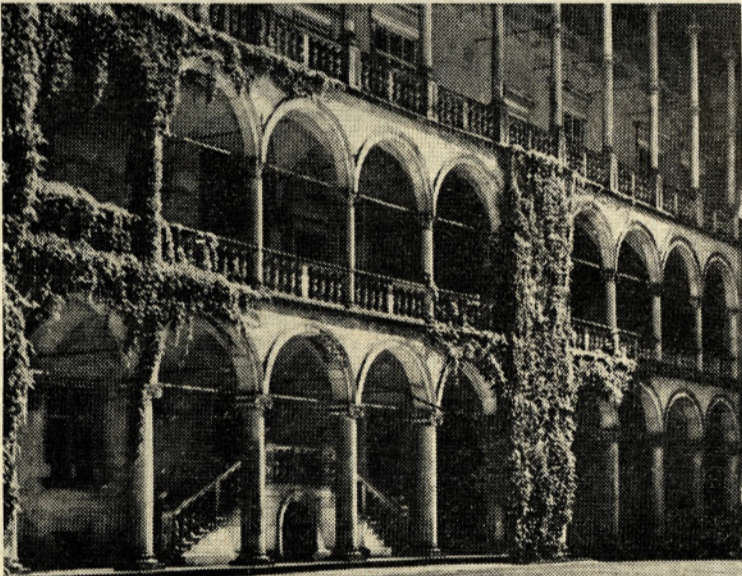
Na Poljsko sem potovala preko Avstrije in Čehoslovaške. Če hočeš spoznati Poljsko, moraš videti Varšavo (Warszawo), vendar iz Poljske ne smeš, ne da bi videl Krakov (Krakow), ker je to nedvomno njeno najzanimivejše mesto. Moj cilj je bil zato Krakov. Po ulicah ni toliko prometa z osebnimi avtomobili kot pri nas, čeprav ima Krakov okrog 230.000 prebivalcev. Večina osebnih avto-

mobilov so taksiji. Z njimi se ljudje zelo veliko prevažajo, ker je prevoz poceni.

Krakov je srce Poljske, mesto lepote in narodnih spomenikov, mesto, ki ga ljubi ves narod. Več stoletij je bil glavno mesto, danes pa odraža vse, kar je najbolj dragocenega v poljski preteklosti. Kljub burni zgodovini, se je mesto še čudežno ohranilo v vsej svoji zgodovinski veličastnosti. Po-

ljaki zelo spoštujejo in cenijo svojo slavno preteklost, svojo zgodovino. Za tujega obiskovalca je Krakov res turistična privlačnost. Mesto ima slikovito lego ob Visli in predstavlja 1000 let poljske zgodovine in kulture. Tu najdeš čudovite stare zgradbe, veliko bogastvo arhitekture, zbirke umetniških del in nacionalnih spomenikov. Tu je ohranjena vsa lepota minulih stoletij. Turista najbolj očarajo stare navade in ljubezen poljskega naroda do starih tradicij. Se vedno se sliši zvok trobente s stolpa cerkve in odmeva nad mestom vsako uro. Svoj izvor pa ima še iz srednjega veka. Stara kronika pravi, da je Krakov, ki je ležal na križišču važnih evropskih križišč iz vzhoda na zahod in iz severa na jug, postal važen trgovski center že pred več kot 1000 leti. Ni bilo dolgo, ko je Vavelski (Wawelski) grič, ki je imel samo osamljen stolp, ki so ga zgradili Piasti, postal utrdba, dobro utrjen grad in kraljeva rezidenca. Mesto pa se je razvijalo okrog vavelskega gradu. V 12. stoletju je bil Krakov že glavno mesto dežele. Tatarski vpadi pa so skoraj popolnoma uničili mesto, vendar je bilo hitro obnovljeno in postavljeno še bolj lepo in bogato kot prej. To označuje začetek zlate dobe, obdobje cvetočega razvoja, obdobje, ko sta bili znanost in umetnost v razve-

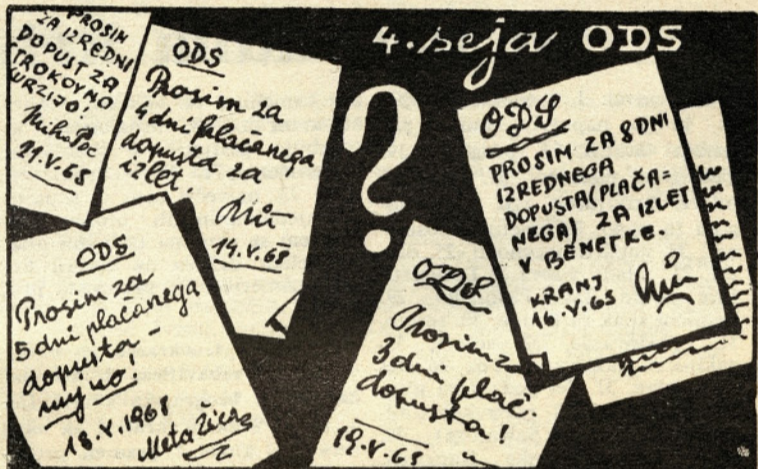
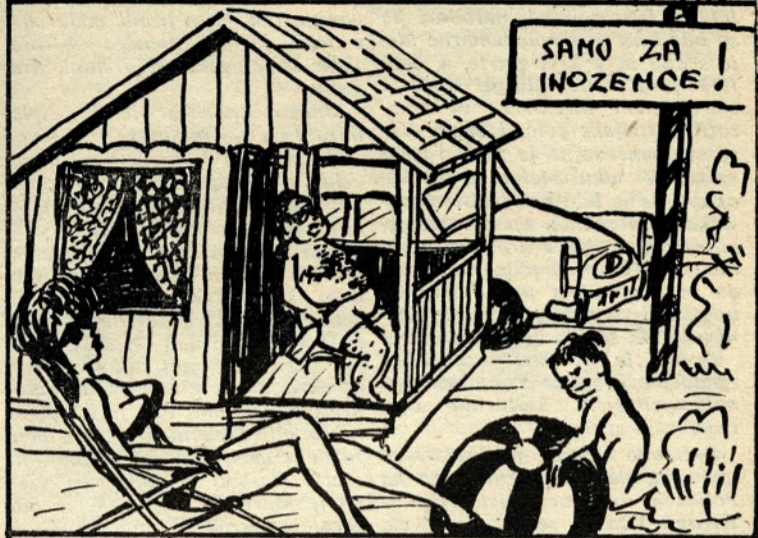
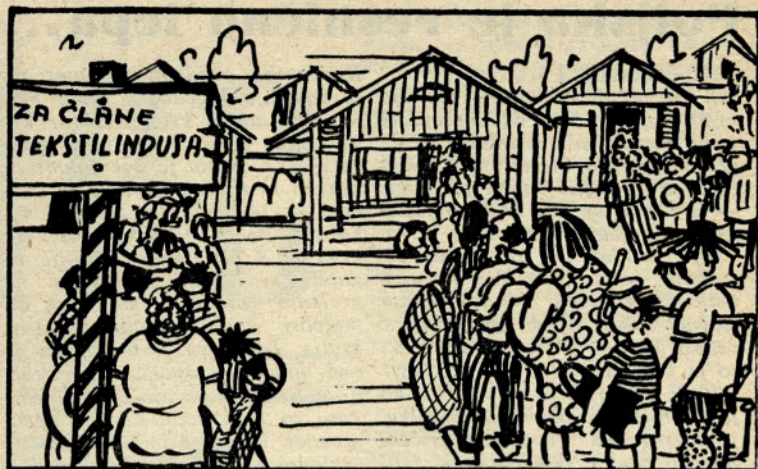
(Dalje na 6. strani)

Arkade v WAWELSKEM gradu

Pogled na MARIATSKO cerkev

Poljska je resnično lepa...

(Nadaljevanje s 5. strani)
tu. Ko je ob koncu 16. stoletja kralj Sigismund II. Wasa prenesel svojo rezidenco v Varšavo, ki je postala glavno mesto, je Krakov obdržal še vedno častni privilegij — še vedno so bili kralji okronani in pokopani v Krakovu.

Med težkimi leti ob koncu 18. stoletja, ko je bila Poljska razdeljena, je mesto dobilo še eno slavno stran svoje zgodovine z veliko borbo za osvoboditev, ki jo je vodil Tadeusz Kosciuszko.

V 19. stoletju, to je v času, ko je obstajala krakovska republika, je mesto pod Vavelskim gričem postalo center revolucije. V letu 1848, v letu pomladi narodov, pa so bile tudi tu revolucionarne ideje s silo in v krvi zatrite. V letu 1918 je Krakov odvrnil stoletja stari jarem suženjstva in razorožil avstrijske čete. Izbruh druge svetovne vojne je zavrl razvoj mesta. V teku 5-letne nacistične okupacije je bilo prebivalstvo zdesetkano in zakladi mesta oplenjeni. Ofenziva rdeče armade je januarja 1945 preprečila nacistom, da bi popolnoma uničili Krakov in poslali v zrak zgodovinske spomenike, ki so bili že vsi minirani.

Danes je Krakov zakladnica zgodovine in je še vedno eno od najpomembnejših kulturnih centrov.

Svetovno znana je krakovska univerza, najstarejša univerza na Poljskem in ena najstarejših v Evropi. Včasih se je imenovala

Krakovska akademija, danes pa se imenuje Jagelinska. Leta 1364 jo je ustanovil kralj Kazimir Veliki in je bila ustanovljena samo za moške. Imela je dve fakulteti: pravno in medicinsko. To je čudno, ker tam ni bilo teološke fakultete. Po smrti Kazimira Velikega je Krakovska akademija izgubila svoj sijaj. Dvignjena na prejšnjo veličino je bila šele ob podpori kraljice Jadvice, žene kralja Ladislava. Pravijo, da je ona dala na razpolago vse svoje dragulje in vse svoje zlate obleke. Zato so tudi fakulteto imenovali po njej. Univerza ima tudi lastno zakladnico z neprecenljivimi dragocenostmi, ki so ji bile podarjene v teku 600 let njenega obstoja: zlate kupe, verižice, prstani, dragulji.

Mnogo študentov je že diplomiralo na tej fakulteti, največ pa je doprinesel k njenemu slovesu veliki znanstvenik Nikolaj Koperinik, ki je prišel do revolucionarnih odkritij v astronomiji.

Nad mestom se dviga Wawelski grič s svojim starodavnim gradom, ki je eden največjih poljskih spomenikov. Stavbe na griču se dvigajo ena nad drugo, obdane pa so z obrambnim zidom. Od tu odmeva zvon, ki ga je dal uliti kralj Sigismund. Vlit je iz topov, ki so bili zaplenjeni v 16. stoletju in je eden največjih zvonov na svetu. Najbolj zanimiva od vseh pa je Marijina kapela, ki je bila zgrajena okrog 10. stoletja. To je

Panorama KRAKOVA; v ospredju je trdnjava BARDIKAN

prva predromanska krščanska cerkev, zgrajena v Krakovu. Sedanja gotška katedrala je bila zgrajena v 14. stoletju in je obdana z več kapelami, ki so bile pridane kasneje v različnih stoletjih. Ena izmed kupol je pokrita z zlatimi listki. To je biser rene-

sančne kulture. Okrog te katedrale so grobovi vseh poljskih kraljev in narodnih herojev. To je čudo. Vit muzej, komemoracija zgodovine in priča umetnosti preteklih stoletij.

Mesto ob vznožju Vavela je zanimiva zmes stare in moderne arhitekture. Tam lahko najdeš stari- rine iz vsake dobe zadnjih 1000 let.

Zanimivost starih krakovskih cest je, da potekajo v loku. Najstarejša je gradska cesta. Včasih so ji rekli »kraljeva pot«, še pred tem pa so jo imenovali »Slana cesta«, ker so dolgo časa vozili po tej poti sol iz Wielickej in jo prevažali v Raciborz in Wrocław. Vzdrževanje te ceste je romanska cerkev sv. Andreja, ki se je ohranila skozi ves srednji vek.

Ena največjih znamenitosti Krakova je mestni trg. Čeprav že pred stoletji, je vendar grajen tak, da se še danes zdi zelo prostoran. Sem so prišli poljski kralji potem, ko so bili kronani v Vavelski katedrali, da bi pozdravili meščane Krakova. Gotske zgradbe na trgu naredijo zelo slikovit vtis. Tu je znameniti stolp stare mestne hiše, velika blagovna hiša Sukenice in Marijska cerkev s svojima dvema stolpoma, ki pa nista enaka. Originalen je predvsem višji zvonik, ki je biser poljske arhitekture.

Barvna stekla marijske cerkve so med najlepšimi v Evropi. V tej cerkvi lahko vidiš tudi veličastne srednjeveške znamenitosti. Krilni oltar je naredil umetnik Wit Stwos in ga je delal od 1477 do 1489. Ves je izrezljan iz lipovega lesa iz 500 let starih lip. Ko so ga po vojni obnovili, so zanj porabili več kot 4 kg zlata. Med vojno je bila cerkev močno poškodovana, toda danes tega ni opaziti.

Hiše okrog trga so tudi posebna zanimivost. Do prvega nadstropja so zgrajene v gotškem slogu, ko pa so jih dogradili, so pomešali še druge sloge. Ko tako hodiš po

ozkih starih ulicah, med slikoviti mi hišami, ki so tesno druga ob drugi, dobiš občutek, da hodiš po muzeju stare arhitekture. Tu najdeš gotški slog prav tako kot barok, bogati rokoko in tudi strožji klasični slog in na vsakem koraku so portali, eden zanimivejši od drugega, na vsakem koraku zanimiva cerkev, ki jih je kar 52.

Ljudsko folkloro imajo zelo razgibano. Imela sem srečo, da sem prišla tja prav sredi junija, ko je vsakoletni festival, imenovan »Krakovski dnevi«. Folklorne skupine pridejo iz vseh krajev Poljske, v mestu plešejo narodne plese, igralske skupine pa izvajajo svoje točke. To je sprehod zgodovine in pokrajinskih narodnih noš.

Samo 10 kilometrov iz centra Krakova je moderni del mesta Nova Huta, z več kot 100.000 prebivalci, ki je ponos Krakova. Tu je moderni del mesta s širokimi ulicami, velikimi zgradbami, vse pa poživljajo zeleni parki in športna igrišča. Celotno mesto je zraslo v zadnjih 10 letih. V bližini je tovarna Lenin, ogromna železarna, ki so jo zgradili sovjeti. Svi strokovnjaki. To je center vse industrije železa in jekla na Poljskem. Sama tovarna zavzema prostor 1000 ha. Stela sem dimnike, pa sem prišla le do 40, potem pa sem se naveličala, ker so bili ostali manjši.

Da sem v kratkih 14 dneh kar precej videla in izvedela, je zaslu- ga prav posebne sreče. Po naključju sem se namreč pridružila skupini madžarskih študentov, ki so bili na ekskurziji po Poljski in si z njimi ogledala poleg Krakova še več poljskih mest. Poljski študentje so zelo dobro organizirani, še prav posebno v Krakovu. Imajo kar šest svojih večjih klubov, in več manjših, v katerih sprejemajo tuje študente iz vseh držav. Seveda jim iz svojih vrst dodelijo tudi vodiče, ki dobro poznajo vse znamenitosti svoje dežele.

M. S.

ZAHVALE

Ob tragični smrti dragega očeta se iskreno zahvaljujem sodelavcem iz vzdrževalnega obrata in vsem ostalim, ki ste mi darovali cvetje, nam izrekli sožalje in ga pospremili na zadnjo pot. Hvala.

Albin Rožman

Ob smrti moje drage mame se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam adjustirnega oddelka v obratu I, in to za denarno pomoč in za izrečeno sožalje.

Ana Kalan

Ob odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem, društvu mojstrov in sindikalni organizaciji za prejeta darila.

Vaš sodelavec
Ivan Bernard

6. nagradna križanka

Vodoravno: 1. subjekt, 7. zapora, ki jo napravijo fantje pri kmečki svatbi, 13. program, 19. gledališka plesalka, 21. k lokomotivi priključen voz s premo- gom in vodo, 22. imetnik, posest- nik, 24. nauk o pravosti, 25. dik- tat, 27. mlada vdova iz Donizetti- jeve opere »Don Pasquale«, 29. kemični znak za lantan, 30. rešeto, 31. ogledovanje, 32. sejem, 33. zaključek molitve, 35. vek, 36. del sklanjatve, 37. del godalnega glas- bila, 38. belgijski popevkar itali- janskega rodu (Salvatore), 39. avtomobilska oznaka Karlovca, 40. polotok v vzhodni Aziji, na katerem ležita dve istoimenski državi (Severna in Južna), 41. ve- liko alžirsko pristanišče, 42. srbsko moško ime, 43. kisa, okisana krma, 44. ime nizozemskega po- morščaka Tasmana, 45. sredstvo za beljenje, 47. kopija, 49. slov- nični pojem, 50. vrsta, red, sku- pina; 51. oznaka za prispis v pismih, 53. najbolj razširjena literarna oblika, 54. dve državi v severozahodnem območju ZDA, 56. palma, ki uspeva na Sund- skih otokih, 57. vojvodinski ša- hovski mojster, 58. nekdanji pre- bivallec Pirenejskega polotoka, 59. severni ali južni del zemeljske oble, 60. sadno drevo in njegov plod, 61. splet las, 62. osebni za- imek, 63. blazinjak, 64. vzpe- tina pri Beogradu, 65. sklad ali

kos kamenine, 66. tehnični poklic; ilustratorka, 69. uslužbenec, ki oskrbuje podjetje s potrošnim materialom, 71. živčna razdraže- nost, 73. največji otok v skupini srednjedalmatinskih otokov, po katerem se skupina tudi imenuje, 74. velika država na severu Severne Amerike, 75. preprosta pra- žival.

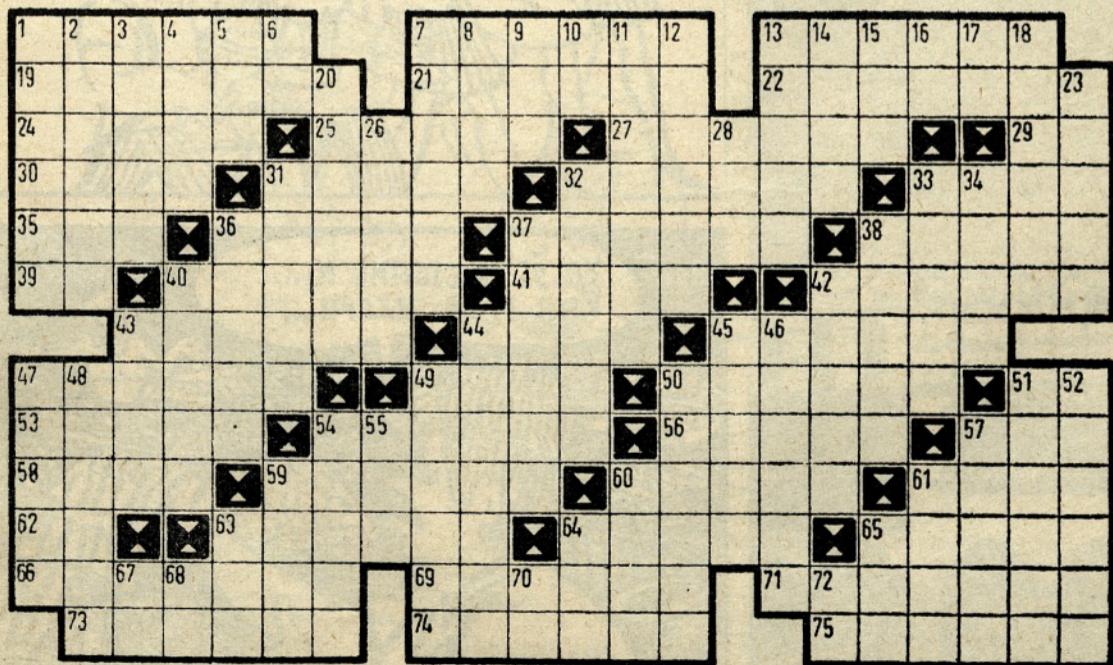
Navpično: 1. okrasek za okrog vrata, 2. zabavljalca, 3. izbrana družba, 4. beograjska konfekcija, 5. grška črka, 6. kratica za »ko- šarkarski klub«, 7. pramen, prede- no, 8. angleški filmski režiser (Carol), 9. četrti rimski kralj, ki je zgradil pristanišče Ostio, 10. kratica za »novi dinar«, 11. najviš- ja vojaška stopnja, 12. Cincar, 13. izloček ustnih žlez, 14. domovanje čebel, ulj, 15. čebeli podobna žu- želka, 16. ozek konec polotoka, 17. glavni števnik, 18. izbira med dve- ma možnostima, 20. prebivalec evropske otočne države, 23. top, 26. rastlina iz družine lilij, ki uspeva v Indiji in Afriki, 28. vele- tok v zahodni Evropi, 31. dekor, 32. svetlobni pojav med nevihto, 33. tuje žensko ime, 34. del imena ogromne planote v zahodni Brazili- ji (... Grosso), 36. veliko antič- no mesto in metropola rimske Dalmacije, 37. dan v tednu, 38. operni spev, 40. upodablajoči umetnik, 42. fotografija, 43. zaro-

dek življenja, 44. lekarna, 45. sin- jezelen prozoren dragulj, 46. glav- no mesto Armenske republike v SZ, 47. predstojnik samostana, 48. zunanji del pločnika, 49. sestav, kompleks, 50. mesni izdelek, 51. gib, kretnja, dejanje, 52. planšar, ovčar, 54. eden od vrecev rogaške slatine, 55. krilo rimske legije, 57. reka v severovzhodni Srbiji, 59. reka, ki teče skozi Soštanj in Ve- lenje, 60. obok, 61. vrsta ležišča, 63. slikovit koničast vrh nad zgornjo Soško dolino, 64. ime pev- ke zabavne glasbe Štefok, 65. živ- ljenjska tekočina, 67. avtomobilska oznaka za Sombor, 68. površinska mera, 70. sosednji črki s sredine abecede, 72. začetnici avtorice šte- vilnih tekstov za slovenske po- pevke.

5. nagr. križanka

Izžrebani so bili:

1. Peter Kozjek, Staretova 8, Kranj
2. Pavla Karun, adjust. I
3. Marija Gašperšič — uprava
4. Tine Ločniškar, uprava
5. Marija Pintar, takl. II
6. Draga Rugale — obr. II

Rešitve oddajte do 15. julija!